

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu
Sağlığın Sosyal Belirleyicileri Kapsamında
Öncelikli Gruplar ve Finansman

Dr. Gökhan Yıldırım
29 Kasım 2018, Ankara

1

Hiç Kimse Geride Bırakılmasın

2

Key Issue
No one left behind

Choices, opportunities and risks are not equal for men and women and girls or in different countries, ethnicities, or urban and rural locations

3

DÜNYA'DA ve TÜRKİYE'DE UNFPA

- 150'den fazla ülkede ofis ve program
- 17 bölge ve alt bölge ofisi
- Doğu Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi - İstanbul
- 5 yıllık ülke programları
- Türkiye - 1971

4

UNFPA MİSYON

- Her gebeliğin istenilen, her doğumun güvenli ve her gencin kendi potansiyelini değerlendirebilmesi için:
- **Üreme Sağlığı ve Hakları**
- **Toplumsal Cinsiyet Eşitliği**
- **Nüfus ve Kalkınma**
- **İnsani Yardım**
- **Kadınlar, gençler ve savunmasız gruplar**

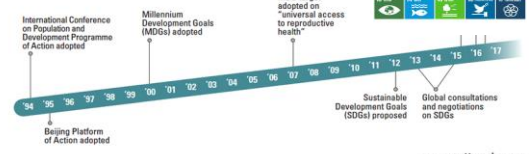

5

Hak Temelli Yaklaşım ve UNFPA Kahire'den SKH'lerine Yolculuk

DEVELOPMENT GOALS TIMELINE

Reproductive Health: "a state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity" ICPD PoA, 1994

www.gutmacher.org

Sağlık bilgisine ve hizmetlerine evrensel erişim

6

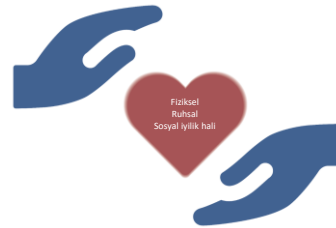
5 İLKE

- ✓ İnsan
- ✓ Refah
- ✓ Barış
- ✓ Ortaklık
- ✓ Gezegen

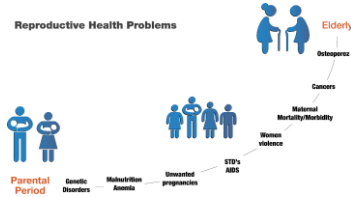
7

Sağlıklı mıyım?

8

Hizmetler yaşam boyu kesintisiz sunulmalı.

9

10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI

- Hedef 10. Ülkelerin içinde ve aralarındaki eşitsizlikleri azaltmak

10

Kimseyi Geride Bırakma

- «*Kimsenin dışarıda bırakılmaması ve ilerlemenin ölçülebilmesi için kaliteli, erişilebilir, zamanında ve güvenilir ayrıştırmış veriye ihtiyaç bulunmaktadır.*» (BM Genel Kurulu, 70 /1 sayılı karar, para. 48)
- SKH göstergeleri mümkün olduğu ölçüde gelir, cinsiyet, yaş, ırk, etnik grup, göç durumu, engellilik, coğrafi konum ve diğer özelliklere göre ayrıştırmış olmalıdır.

11

Sosyal Belirleyiciler

- Bilgi Eksikliği
- Hizmete erişimde güçlük
- Sosyal dışlanma/ Ayrımcılık
- Hukuki kişiliğin tanınmamış olması
- Riske yakın olma/ Şiddet
- Yönetişimde aktif rol alamaması/ Örgütlenememe
- İşgücüne katılımıda eşitsizlik

12

Sosyal Belirleyiciler

- Hak temelli yaklaşım yoksunluğu
- Bilgiye erişimin zayıf olması /güçlük çekilmesi
- Utanç
- Yoksulluk
- Çalışma ya da Çalışamama Yaşamı
- Farkındalık eksikliği (Birey –Kamoyu- Hizmet sunucular)
- Güvensizlik

13

Sosyal Belirleyiciler

- Veri ve Akademik çalışma eksikliği
- Popüler değil, Pirim yok
- Kriminalizasyon
- Madde kullanımı
- Hizmet model ve standartasyonunun eksikliği
- Toplumsal yapı ve toplumsal bakış (Tabular)
- İlgili STKların ve Özel sektörün konulara uzak kalması

14

KİME ERİŞİM ve KORUMA ?

- Kadın, genç odaklı
- Kırsalda ve varoшта sosyal belirleyiciler
- Medeni duruma bakılmaksızın
- Sürekli ya da Mevsimlik Hareketli Nüfus Grupları
- Tarım, Turizm, Taşımacılık, Orman, İnşaat,
- Engel ile yaşayanlar
- Kronik hastalığı olanlar
- Yaşlılar

15

16

KİME ERIŞİM ve KORUMA ?

- Kayıt dışı çalışanlar
- Çocuk ya da zorla evlilikler
- Çocuk Çalışanlar
- Tutuklu, hükümlü, karantina ya da kampta yaşayanlar
- Yoksullar
- Cinsel kimlik, yönelim
- Ne işte ? Ne Okulda?
- Afete ya da göçe maruz kalan gruplar
- Okur yazar olmayan ya da düşük eğitilmiş bireyler
- Farklı etnik ve kültürel yapı
- Dil engeli

17

NASIL ?

- Hak temelli
- Bireyin bilgi olarak seçtiği ve onayladığı
- Mahremiyete saygılı
- Damgalama ve ayrımcılıktan ayırık
- Sağlık ve sosyal hizmet sunumu

18

Hizmetlere Erişim ve SKH İlişkisi- Adımlar

Ulusal Politikalar, Stratejiler ve Eylem Planları

19

NASIL

- Bilgilendirme-Eğitim-İletişim
- Danışmanlık
- Sağlıklı yaşam biçimi
- Çevresel faktörlerin düzenlenmesi

20

NASIL

- Sosyal, kültürel ve davranışsal faktörlerin düzenlenmesi
- Beslenme
- Barınma
- Bebek ve çocuk sağlığı
- Ergen sağlığı ve cinselliği
- HIV dahil cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların önlenmesi
- Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar

21

Finansal Boyut

Genel Sağlık Sigortası \neq Hastalık Sigortası

Sağlığın sosyal belirleyicileri, sağlık eğitimi ve sağlık risklerinin yönetimi için belirgin kaynak ayrılması

Hastalık için değil, Sağlık için Finansman Sağlanması, Harcanması

22

geride kalmadan kalkındığı bir dünya
ve Türkiye için

23

Teşekkürler!

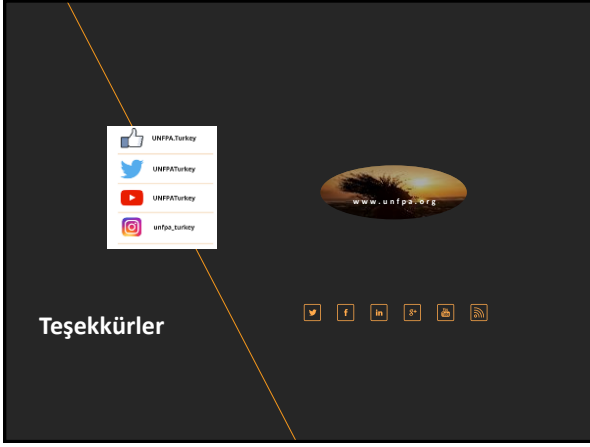
ICPD = RIGHTS + DEVELOPMENT
International Conference on
Population and Development
Beyond 2014

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

<http://www.unfpa.org/events/icpd-beyond-2014-review-process#>
<http://www.unfpa.org/sdg#>

24

25